

Gdańsk, 27 lutego 2017 roku

**List otwarty Fundacji Hospicyjnej do Pani Elżbiety Rafalskiej,
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**

Szanowna Pani Minister

Przewlekła, ciężka choroba, niesamodzielność, niepełnosprawność należą do tych szczególnych doświadczeń życiowych, którym nie powinna towarzyszyć samotność. W naturalny sposób szukamy wówczas oparcia w rodzinie lub gronie innych najbliższych nam osób, do których mamy zaufanie.

Tworzenie warunków organizacyjnych i prawnych oraz realizacja polityki pozwalającej na zapewnienie odpowiedniej do potrzeb opieki osobom niezdolnym do samodzielnego życia ze względu na stan zdrowia, wiek lub niepełnosprawność, jest jednym z wyzwań, przed którym stoi polskie państwo. Znaczącą część obowiązku opieki przejmują na siebie opiekunowie nieformalni, w tym opiekunowie rodzinni. Dzięki nim możliwe jest sprawowanie opieki w domu z zachowaniem niezbędnych standardów postępowania oraz w poszanowaniu autonomii i godności osoby niesamodzielnej.

Rekomendacje europejskich i krajowych instytucji, uwzględniające zmiany demograficzne, w tym postępujący proces starzenia się społeczeństw, podkreślają istotne znaczenie tego obszaru opieki i zwracają uwagę na konieczność zapewnienia opiekunom nieformalnym systemowych form wsparcia, adekwatnych do potrzeb. Należą do nich między innymi: dostęp do informacji, możliwość udziału w szkoleniach, a także różne formy wsparcia, w tym pomoc finansowa, rzeczowa, specjalistyczne doradztwo oraz opieka wyręczająca i wsparcie psychologiczne. Opiekunom aktywnym zawodowo niezbędne jest tworzenie warunków zapewniających możliwość łączenia pracy ze sprawowaniem opieki, a dla każdego opiekuna – stworzenie szansy na odpoczynek.

Biorąc pod uwagę wzrost z każdym rokiem osób zaangażowanych w opiekę nad swoimi bliskimi proponujemy utworzenie przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zespołu ds. opiekunów nieformalnych, odpowiedzialnego za opracowanie systemu ich wsparcia, a następnie nadzorującego wprowadzanie go w życie. Powołanie zespołu jest szczególnie istotne w kontekście trwającej dyskusji na temat modelu opieki zintegrowanej, a także w celu wzmocnienia opieki nieformalnej oraz jej uwzględnienia w narodowych strategiach i aktach prawnych. Podobne rozwiązania z powodzeniem funkcjonują również w innych krajach.

By wspierać innych, trzeba samemu czuć wsparcie. Tylko opiekunowie rodzinni wspierani w odpowiedni sposób będą mogli zapewnić właściwą opiekę w domu swoim niesamodzielnym bliskim – zarówno dzieciom, jak i dorosłym - oraz być partnerami dla opiekunów formalnych. Muszą mieć świadomość i możliwość korzystania z prawa do:

1. Odpowiedniego dbania o swoje własne potrzeby.
2. Radości z tego, że są zdrowi.
3. Budowania wokół siebie sieci osób będących wsparciem.
4. Decydowania o tym, z kim rozmawiają na temat spraw związanych ze sprawowaniem opieki
5. „Wzięcia wolnego” od opieki nad bliskim bez poczucia winy.
6. Zwrócenia się o pomoc do przyjaciół, innych członków rodziny i profesjonalistów, kiedy jest taka potrzeba.
7. Prawa do wyrażania własnego zdania i własnych opinii z poszanowaniem autonomii chorego.
8. Poznania prawdy o chorobie i o tym, co dzieje się z chorym, zgodnie z jego wolą.
9. Odmowy składania choremu obietnic, o których wie, że ich nie dotrzyma.
10. Pielęgnowania w sobie nadziei i prowadzenia możliwie normalnego życia¹.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie swoich kompetencji podejmuje działania zmierzające do zapewnienia ogólnospołecznego dobrostanu. Dlatego jest najlepszym z możliwych patronów tego przedsięwzięcia, w którym ogromna rzesza opiekunów nieformalnych, wyręczających nas wszystkich z obowiązku opieki nad chorymi, starymi i niesamodzielnymi osobami, poczuje się zauważona, doceniona i będzie mogła patrzeć w przyszłość z nadzieją na poprawę warunków zarówno swoich, jak i swoich podopiecznych.

Mamy nadzieję, że do naszego apelu przyłączą się inne osoby, instytucje i organizacje pozarządowe, które chciałyby zaangażować się we wsparcie opiekunów nieformalnych, w tym zwłaszcza opiekunów rodzinnych. Szybko postępujące zmiany demograficzne zmuszają nas do podjęcia próby zaangażowania wszystkich środowisk i rozpoczęcia działań zapewniających opiekunom nieformalnym należyte wsparcie. To nasz obywatelski, ale też zwyczajnie ludzki obowiązek.

Z wyrazami szacunku

Alicja Stolarczyk, Prezes Fundacji Hospicyjnej wraz z Zespołem

Osoba do kontaktu:

Anna Janowicz, Wiceprezes Fundacji Hospicyjnej

a.janowicz@hospicja.pl

Fundacja Hospicyjna,

80-208 Gdańsk, ul. Chodowieckiego 10

---

¹ Na podstawie: Make Today Count, INC.